

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№3(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 946 sahifa,
16-mart, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Katta guruh tarbiyalanuvchilarida kasb haqidagi dastlabki tasavvurlarni shakllantirish metodikasini innovatsion ekotizim sharoitida takomillashtirish	18
Uralova Fotima Baxtiyor qizi	
Malakali sportchilarning kommunikativ qobiliyatlarini takomillashtirishda sotsiologik yondashuv (gandbolchilar misolida).....	23
G. A. Valiyeva	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida motor aliyali bolalarni ruhiy va nutqiy rivojlantirish usullari	27
Suyunova Surayyo Ulash qizi	
Sog'lom bola ekotizimining asoslari: ovqatlanish, immunitet va rivojlanish	31
Israilova Xusnida Adilovna	
Mobil ilovalar yordamida mustaqil o'qishni rivojlantirish	37
Raximova Feruza Najmiddinovna	
Biologiya darslarida muammoli ta'lim texnologiyasini qo'llash orqali mantiqiy fikrlashni rivojlantirish	42
Dauekeeva Gulistan Orinbaevna	
Talabalarga ingliz tilidagi matnlarni kommunikativ metod yordamida o'qish texnikasini takomillashtirish usullari	46
Mo'minova Mahliyo Axrorjonovna	
Velosiped haydashning afzalliklari.....	49
Raxmonova Go'zal Bobir qizi	
Компетентностный подход как стратегическая основа модернизации образования и его реализация в преподавании русского языка как иностранного в Узбекистане	54
Мирзакбарова Севда Вахиддиновна	
Umumta'lim maktablarida texnologiya fani mashg'ulotlarini tashkil etishning zamonaviy yondashuvlari va metodlari.....	58
Ziyamova Gulbaxor Tulabayevna	
Типы аббревиации в русском и узбекском языках: сравнительно-типологический анализ.....	62
Рахмонова Бахтигул Пайзилловна	
Maktabgacha ta'limda nutqni rivojlantirish jarayonida didaktik o'yinlardan foydalanish metodikasi	65
Abidjonova Mushtariybonu Qobiljon qizi	
Tarbiyaviy tadbirlarni samarali tashkil etishda maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalarning o'zaro hamkorlik masalalari.....	71
Sanayeva Surayyo Bobonazarovna, Jabborova Shaxina G'affor qizi	
Qadriyatli yondashuv asosida talabalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash mexanizmlarini takomillashtirish ..	76
G'aybullayev Quvonchbek G'olibovich	
Maktab o'quvchilarida stressga barqarorlik namoyon bo'lishining psixologik tahlili	83
Ismoilova N. Z.	
Yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda milliy qadriyatlarning o'rni.....	87
Karshiyev Jaxongir Abdirayimovich	
Funksional savodxonlikni rivojlantirishda o'qish savodxonligining o'rni va ahamiyati	91
Xatamova Munisa Mamadulla qizi	
Transformatsiyalash tizimi asosida o'quvchilarning loyihalash kompetensiyalarini rivojlantirish samaradorligi	95
Jurayeva Zulayxo Islomovna	
Zamonaviy boshqaruv nazariyalarida rahbar muloqoti (transformatsion, kommunikativ va ishtirokchi boshqaruv yondashuvlari asosida).....	102
Islamova Dilduz Dilshodovna	

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida pedagogik kompetentlikni tabaqalashgan yondashuv asosida rivojlantirish mazmuni	107
Begmatova Nasiba Mengnarovna	
Bo'lajak maxsus pedagoglarni inklyuziv ta'limda subyektlar faoliyatini o'rgatish metodikasi	112
Dilshodov Abrorjon Dilshodjon o'g'li	
Pre-Reading Activities to Enhance Foreign Language Reading Comprehension: Reading "The Adventures of Tom Sawyer" in 10–11 Grades	118
Djumaniyazova Zulfiya Kaliyevna	
Nutq aktlarini o'rgatishda autentik materiallardan foydalanishning metodik imkoniyatlari (filologik yo'nalish talabalari misolida)	122
Fayzulloeva Chevar G'ayrat qizi	
Yangi O'zbekistonda talaba-yoshlarni milliy yuksaltirishda jadid-marifatparvarlari ilgari surgan g'oyalarning o'rni va roli	125
Mamadaliyev Abduvoxid Maxsitaliyevich	
Gimnastikaning O'zbekistonga kirib kelish va rivojlanish tarixi	128
N. Q. Mamasidova	
Uglevodorodlar tarkibini aniqlashda massa ulushiga asoslangan reflektiv yondashuv (7-9-sinflar misolida)	131
Maxamadiyev Sharofiddin Jumaboyevich, Smanova Zulayxo Asanalievna	
Screencasting materiallarini yaratish va ularni o'quv jarayonida qo'llash	134
Maxmudova Dilfuza Meliyevna, Ergashov Niyozxon Ilyozxon o'g'li	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda so'z shakllanishini psixolingvistik asoslari	137
Moxirabonu G'aniyeva Adxam qizi	
Maktabgacha ta'limdagi muammolar va yechimlar: o'zbekiston respublikasi tajribasi	140
N. Sh. Miryusupova	
Interaktiv kartografik resurslar va ularning ta'lim jarayonida qo'llanilishining didaktik, kognitiv hamda metodik asoslari	143
Olimova Aziza Abdullayevna	
Mentorlik tizimining tarixiy ildizlari va rivojlanish bosqichlari	147
Oxunova Dilnoza Qaxxorjonovna, Abdumannonova Durdonaxon Shuxratjon qizi	
Talabalarning psixologik holati va stress omillarining prokrastinatsiyaga ta'siri hamda mustaqil ta'lim faoliyatini qo'llab-quvvatlash usullari	150
Razakov Farxod Kuvondikovich, Rajabov Hikmat Toshevich	
Talabalarni stulda o'tirgan qiyofachi portreti ranglavhasini ishlashga o'rgatish metodikasi	154
Sadatov Chori Xolmuradovich	
Organik kimyo fanini o'qitishda teskari ta'lim va texnologiyalarning ahamiyati	158
Umrbekova Maftuna Ulug'bek qizi, Babanazarova Ayzada Omirbaevna, Abdulkakimova Gulziyba Ziyatdinovna	
Duduqlanishni bartaraf etishda kompleks metodlarini qo'llashning samaradorligi	162
Xasanova Barnoxon Abdusattor qizi	
Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik kompetentligini takomillashtirish	165
Xolbozorova Nasiba Xolbozar qizi	
Проектирование персонализированных образовательных сценариев в дошкольном образовании средствами генеративного искусственного интеллекта	168
Пак Диана Александровна	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda STEAM yondashuvining roli	170
Atenov Jandarbek Dayrabay o'g'li	
Innovatsion ta'lim muhitida talabalarning kasbiy muloqot kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari	173
Bo'ltakov Sanjarbek Xazratqul o'g'li	
Alohida ta'lim ehtiyojlari mavjud bo'lgan bolalar uchun inklyuziv ta'lim tizimining ahamiyati	176
Mehmonova Nodiraxon Yusufxon qizi	

Duduqlanish nutq kamchiligini korreksiyalashning maxsus va integratsiyalashgan texnologiyalarini rivojlantirish.....	180
Boxodirova Gulasaxon Ibrohimovna	
Эссе как инструмент формирования и диагностики компетенций в системе высшего образования .	184
Шейхмамбетов Сервер Рефикович	
Matallar va folklor hikoyalari: maktabgacha ta'lim tashkilotlarida interaktiv dars texnologiyalari.....	188
Azimova Nodira Hikmatovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirish va ularni sportga yo'naltirishning pedagogik asoslari.....	191
Norboyev Komiljon Jurakulovich, Rustamova Kamola Xayrulla qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida ijtimoiy-gumanitar fanlarning o'qitilishining ahamiyati.....	194
Burkhanova Sabo Tulanovna	
Oliy ta'lim muassasalarida O'zbekistonning eng yangi tarixini o'qitishning metodologik asoslari va muammolari	197
Norbutayeva Guzal Abdig'ofurovna	
Ta'lim tashkilotlarida sifatni boshqarish jarayonlarini tizimli rejalashtirishning nazariy va amaliy asoslari.....	200
Abdurashit Karimovich Avliyakov	
Tarbiya darslari samaradorligini oshirishda abdulla avloniy pedagogik hikmatlaridan foydalanishni metodik tashkil etish.....	204
Daliyeva Eliza Zokir qizi	
Badiiy-tarixiy meros asosida bo'lajak pedagoglarning refleksiv tafakkuri va kasbiy identifikatsiyasini rivojlantirish	207
Qodirova Mavluda Maxodir qizi	
Adabiyot darslarida lirik asarlarni vizual yondashuvlar asosida o'qitish usullari.....	210
Sobitova Mahmudaxon Shuxratbek qizi	
ESG tamoyillarini ta'lim tizimiga joriy etish orqali talabalarda ekologik, ijtimoiy va boshqaruv ko'nikmalarini shakllantirish	216
Tursunova Shahzoda Baxromovna	
Социально-психологические факторы нарушения психологического здоровья в семье	219
Гулру Тургунова	
O'zini tarbiyalash (self-development) g'oyasining Ibn Sino ta'limotidagi o'rni	229
Usmanova E'zoza Zokirjonovna	
Оценка динамики физиологических показателей волейболистов 12–16 лет в предсоревновательный и соревновательный периоды	234
Умматалиева Шерзода Шерали угли	
Individual sport turlarida sportchilarning natijadorlik kompetensiyasini motivatsion omillar asosida shakllantirish.....	239
Baratov Nasriddin Karshibayevich	
O'smirlarda internetdan ortiqcha foydalanishning psixologik oqibatlarini	243
Fayziyeva Nodira Sobirovna	
Transakt analiz: shaxslararo muloqotni tahlil qilishning nazariy va amaliy asoslari	247
Nilufar Sayfidinovna Sangirova	
Inklyuziv ta'lim jarayonini boshqarish mexanizmlarini rivojlantirish (umumiy o'rta ta'lim maktablari misolida)	252
Abdug'aniyev Abdurauf Abdumannonovich	
O'zbek milliy kurashining tarixiy rivojlanish bosqichlari va uning yoshlar tarbiyasidagi pedagogik ahamiyati.....	257
Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Almardanov Xasan Asqarovich	
Belbog'li kurashning shakllanishi va rivojlanish tarixi: jismoniy tarbiya tizimidagi o'rni va metodik imkoniyatlari	261
Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Norqizilov Muxammadbek Sherali o'gli	

Dzyudo kurashining tarixiy evolyutsiyasi va uning ta'lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuv asosida qo'llanishi	265
<i>Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Norqobilov Jamshid G'ulomovich</i>	
Dzyudo kurashining tarixiy evolyutsiyasi va uning ta'lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuv asosida qo'llanishi	270
<i>Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Nurullayev Fazliddin Murodulla o'gli</i>	
Raqamli muhitda shaxs xulq-atvori dinamikasi (bolalik va o'smirlilik misolida)	275
<i>Raimdjanov Mirkarim Tolibjon o'g'li</i>	
O'quvchilarning intellektual qobiliyatlarini oshirishning pedagogik va psixologik asoslari	278
<i>Suvanova Baxtigul Baxridinovna</i>	
Xalqaro tajriba asosida o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish mexanizmlari.....	283
<i>Azimov I. T., Mirzayeva N. I.</i>	
Boshlang'ich sinflarda ingliz tili o'qitishda didaktik vositalardan foydalanish	288
<i>Ziyaboyeva Sevara Saydullayevna</i>	
Yuqori malakali o'rta masofaga yuguruvchilarning jismoniy rivojlanish dinamikasi	292
<i>Nazarov Nuriddin Baxranovich</i>	
Maktab direktorining partisipativ boshqaruv faoliyatida qarorlar qabul qilish jarayonida ishtirokchilarning roli	297
<i>Jabborova Yulduzxon Hasan qizi</i>	
Tibbiyotda nizoli vaziyatlar va ularni bartaraf etish usullari.....	301
<i>Olimova Dono Shakirovna, Baxtiyorova Shahnoza Mansurbekovna</i>	
Ichki kasalliklarni tashxislashda klinik fikrlashning o'rni.....	304
<i>Tilavova Muqaddas, Hasanova Munisa, Mamatqulova Fayzo, Hakimova Xonbuvi Hakimovna</i>	
Транснациональные компании и проблема суверенитета национального государства.....	307
<i>Ф. Равшанов, Л. Сохибова</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda o'quv-biluv faoliyati motivatsiyasini rivojlantirishning pedagogik ahamiyati	311
<i>Muhammadiyeva Manzura Maratovna, Musulmonova Sabrina Akmal qizi</i>	
Texnologik ta'limda xorijiy tajriba	316
<i>Lochinbek Abdirasulov</i>	
Talabalarda ilmiy-tadqiqot ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari.....	319
<i>Saffarova Mohidil Axmadovna, Mustafayeva Feruza Anvar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ona tili darslaridagi asosiy resurslari: "ona tili" darsligi, mashq daftari, o'qituvchi kitobi ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida.....	324
<i>Soatova Hilola Shuhrat qizi</i>	
Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi – zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim omili sifatida.....	328
<i>R. D. Mustayev, H. F. Abduvositov</i>	
Русскоязычная литература Узбекистана современного периода: проблематика, поэтика и художественный анализ	332
<i>Чернова Татьяна Алексеевна</i>	
O'smirlar orasida tengdoshlar bosimi va uning psixologik ta'siri	335
<i>Toshpo'latova O'giloy Baxtiyor qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning maktabgacha yoshdagi bolalarda iste'mol madaniyatini shakllantirish jarayonida targeting yondashuvining pedagogik nazariy asoslari	339
<i>D. G. Umnov</i>	
Ona tili darslarini ikkinchi til tamoyillari asosida tashkil etish masalalari.....	344
<i>Maxkamova Guluzroxon Abdumutalibovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ishlarni pedagogik jihatlardan tashkil etishning nazariy va amaliy aspektlari	347
<i>Mahkamov Mahammadjon Dadajonovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda interfaol metodlar asosida dars jarayonini takomillashtirish metodikasi	351
<i>Muhammadjonova Durdonaxon Bahromjon qizi</i>	
Tarix darslarini modellashtirishda pedagogik metodlar tasnifi va ularning samaradorligi	354
<i>Ikrom Qodirov</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Hadassah hospital maktabi modelining o'ziga xos xususiyatlari, pedagogik samaradorligi va uni O'zbekiston hospital maktablariga tatbiq etishning ahamiyati ..... 357 <i>Abdullayev Aziz Habibullayevich, Ochilov Orazbek Qosim o'g'li, Alimova Dono Abbosxanovna</i>
	Davlat boshqaruvi tizimida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash va prognozlash metodologiyasi..... 361 <i>Amirxo'jayev Shukurjon Qurbonovich, Sotvoldiyev Akbarjon Umidjon o'g'li</i>
	Neyropedagogik yondashuv asosida o'quvchilarda pozitiv fikrlashni rivojlantirishning ilmiy-nazariy va amaliy asoslari ..... 364 <i>Babakulova Dilnoza Ramazonovna</i>
	Boshlang'ich sinflarda nutqiy nuqsonlarning oldini olish va o'quvchilarning talaffuz madaniyatini shakllantirish metodikasi ..... 367 <i>Baxtiyorova Nastarin Baxriddinovna, Daminova Dilbar Melimurodovna</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim olishga qiziqishini oshirishda gamifikatsiya elementlaridan foydalanishning nazariy-metodik asoslari ..... 370 <i>G'aniyeva Gulxayyo Islom qizi, Raxmatova Shaxlo Mansurovna</i>
	Ingliz tili darslarida kitobxonlik ko'nikmalarining o'ziga xosligi ..... 373 <i>Jo'raboyeva Turg'unoy Ikromjon qizi</i>
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lingvokognitiv kompetentlikni rivojlantirishning didaktik tizimi..... 377 <i>Kozimova Sadoqat</i>
	Umumta'lim maktablarida tabiiy fanlar (science)ni o'qitish orqali ekologik savodxonlikni shakllantirishning pedagogik asoslari ..... 380 <i>Majitov Turg'unali Anvar o'g'li</i>
	Oilaviy munosabatlarda manipulyativ muloqot indikatsiyasi: psixologik tahlil va eksperimental natijalar ..... 383 <i>Nishanova Zulfizar Yashin qizi</i>
	Bo'lajak mutaxassislarining kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishda raqamli ta'lim texnologiyalarining o'rni ..... 386 <i>Nurulloyev Firuz No'monjonovich</i>
	Talabalarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishning tarixiy-pedagogik asoslari (ma'rifatparvar mutafakkirlar merosi misolida)..... 390 <i>Sabirov Kaxramon Bektursun o'g'li</i>
	Maktabgacha ta'lim yoshidagi 5-6 yoshli bolalarda muammoli vaziyatlarni mustaqil yechish qobiliyatini shakllantirish metodikasini takomillashtirish ..... 393 <i>Tillayeva Vasila O'ktam qizi</i>
	Kritik fikrlash kompetensiyasining pedagogik va didaktik mazmuni ..... 398 <i>Tursunaliyev Shaxzod Sherali o'g'li</i>
	Kurashchi qizlarning texnik harakatlarini kinematik va kinetik modellashtirish ..... 402 <i>Xomudjonova Feruza Komiljon qizi</i>
	Oliy ta'limda ishga doir muloqot asoslari fanini o'qitish orqali talabalarning og'zaki fikrlash va nutq faoliyatini rivojlantirish ..... 406 <i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>
	Роль онлайн-платформ и образовательных сервисов в формировании ответственности студентов. 409 <i>Гуламов Жасур Баходирович</i>
	Изучение изменений полярного переключения негативных и позитивных эмоций среднего воздействия в процессе развития/реабилитации механизмов эмпатии ..... 413 <i>Ягудин Дмитрий Рустамович</i>
	Produktiv nutq ko'nikmalari orqali nutq aktlarini o'qitish samaradorligi..... 421 <i>Sadikov Erkin Tursunovich</i>
	Проблемы формирования письменной коммуникативной компетенции у студентов выпускных курсов высших учебных заведений ..... 424 <i>Раджабова Зебинисо Анваровна</i>
	Pedagogika sohasida yangi ilmiy yo'nalish – pedagogik innovatsiya ..... 427 <i>M.U. Raxmanova</i>

Muammoli o'qitish asosida kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish.....	431
<i>Giyasova Shaxnoza Abdurafikovna</i>	
9–10 yoshli o'quvchilar orasidagi nizolarni korreksion yondashuv bilan boshqarish	435
<i>Qulmatov Sindorqul Ibragimovich, Yarbekova Yulduz Bahromjon qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda raqamli mediakompetentlikni rivojlantirish	439
<i>Mo'minova Madina, Mamasodiqova Saida</i>	
Разработка приложения для визуализации и анализа решения задач линейного программирования.....	442
<i>Маматов Исломбек Ильесович, Буронова Муниса Баходировна</i>	
Mustaqil ta'lim topshiriqlarini integrativ modellashtirish tashkiliy-metodik muammo sifatida	448
<i>Ibroximova O'g'iloy Inomjon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda axloqiy tarbiyani baholash va "tarbiya kundaligi"ni joriy etish metodikasi.....	451
<i>Norimboyeva Sarvinoz Abror qizi, Norimboyeva Sarvinoz Abror qizi</i>	
Talabalarda vatanparvarlik fazilatlarini rivojlantirishning nazariy-pedagogik va didaktik asoslari.....	456
<i>Xaydaraliyev Xurshid Xamidullayevich</i>	
Zamonaviy yosh oilalarda gender munosabatining o'rganilganlik holati	462
<i>Abduqayumova Gulnoza Karimjon qizi</i>	
Arifmetik progressiyani o'qitishda "progressiya konstruktori" amaliy-tadqiqot metodining samaradorligi....	466
<i>Abdurahmonova Zamira Raxmatullayevna</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetentligini shakllantirishning mazmuni.....	471
<i>Ashurova To'lg'anoy Ergashevna</i>	
Onlayn shaxmat platformalarining boshlang'ich sinf o'quvchilari tafakkuriga ta'siri	475
<i>Boboqulov Chori Urolovich</i>	
Ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish.....	480
<i>Kadirkulov Dilmurod Alimahamedovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda muloqot madaniyatini shakllantirish mezonlari.....	485
<i>Mirsagatova Nargiza Sayfullayevna</i>	
Communicative Language Teaching in Modern Classrooms: Strengths, Limitations, and Pedagogical Implications	490
<i>Mirzaliyeva Sarvinoz</i>	
Pedagogika oliy ta'lim muassasasi talabalarining fizikadan metodik faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirish	493
<i>Murtazayev Zohid Murtazayevich</i>	
Zo'ravonlikning inson ruhiyatiga salbiy ta'siri va oqibatlari	497
<i>Mutabarxon Maxsudova</i>	
STEM ta'limi sharoitida o'quvchilarning texnik tafakkurini rivojlantirishning transdisiplinar metodik modeli	501
<i>Normuxamedov Zarif</i>	
Jadidchilar asarlarida boshlang'ich ta'limga oid pedagogik qarashlarning nazariy asoslari	507
<i>Sariboyeva Aziza G'apur qizi</i>	
Pedagogika tarixida dars samaradorligini oshirish bo'yicha qarashlar va amaliyotdagi innovatsion loyihalar tahlili.....	510
<i>To'raqulova Feruza Jobir qizi</i>	
Yosh qizlarda shaxsiy mustaqillik va oilaviy mas'uliyat muvozanati	514
<i>To'xtamatova Nargiza, Boltaboyeva Marg'uba</i>	
Individual dars mashg'ulotlari orqali boksning faolligini aniqlash xususiyatlari	517
<i>Usmonov Mansur Qurbonmurotovich</i>	
Преимущества и недостатки использования виртуальных лабораторных работ по физике	522
<i>Тилова Турдихол Баратовна</i>	
Neyrolingvistik dasturlashning (NLD) nazariy va amaliy jihatlari	529
<i>Xolikova Dilobarxon Maxsitovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Tabiiy fanlar darslarini o'qitishda muammoli texnologiyalardan foydalanish usullari ..... 533 <i>Ochilova O'g'iloy Mardon qizi</i>
	Communicative-Pragmatic Analysis of Binary-Based Parems in English, Uzbek, and Russian Languages ..... 537 <i>Jumanova Sabrina Vaydullo kizi</i>
	Kurash mashg'ulotlarida raqamli texnologiyalar qo'llanilishi ..... 542 <i>Melikuziyev Azizjon Adaxamjon o'g'li</i>
	O'spirinlarda kasbiy tanlov noaniqligi sharoitida mustaqil qarorlarni rivojlantirishning psixologik xususiyatlari ..... 546 <i>Karimova Gulxumor Shodi qizi</i>
	ChatGPT kabi til modellarining ta'lim va fan sohasiga ta'siri ..... 550 <i>Djabbarova Xabiba Kuvandikovna</i>
	Biologiya ta'limida qo'llaniladigan masala va mashqlarning turlari, mazmuni va kreativlikni rivojlantirishdagi o'rni ..... 554 <i>Yusupova Lobar Nizomjon qizi, Raxmatov Uchkun Ergashevich</i>
	Сравнительный анализ русской и узбекской концептосфер в контексте преподавания РКИ ..... 560 <i>Рустамова Феруза Махмуджановна</i>
	Professional ta'lim muassasalari o'quvchilarining kasbiy madaniyatini kompetensiyaviy yondashuv asosida rivojlantirish texnologiyalari ..... 565 <i>Imomov Musurmon Pirnazarovich</i>
	Boshlang'ich ta'limda aksiologik qadriyatlar va raqamli kompetensiyalarni uyg'un rivojlantirish metodikasi ..... 572 <i>Shabbazova Dilfuza Ruzikulovna</i>
	Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy ijodkorligini rivojlantirishda klaster integratsiyasi va refleksiv yondashuvning o'rni ..... 576 <i>Shabbazova Nodira Xamzayevna</i>
	Umumta'lim maktablarida immersiv texnologiyalar imkoniyatlaridan foydalanish ..... 579 <i>Axmedova Dilnoza Baxtiyor qizi</i>
	Tasviriy san'at ta'limida kompozitsiya o'qitishning takomillashtirilgan metodik tizimi ..... 581 <i>Karshiboyeva Dilafuz Boxodirovna</i>
	Bo'lajak ona tili o'qituvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda refleksiv topshiriqlarning o'rni . 584 <i>Altibayeva Malika Kuvandikovna</i>
	STEAM yondashuvi asosida rivojlantiruvchi markazlarning samaradorligini oshirish yo'nalishlari ..... 587 <i>O'rinova Feruza O'ljayevna, To'xtaboyeva Maftunaxon G'aniyevna</i>
	Aholi o'rtasida ommaviy sportni rivojlantirishning ilmiy-uslubiy asoslari ..... 591 <i>Davulov Ozodbek Qalandarovich</i>
	Tasavvufda ma'naviy tarbiya tushunchasi va uning nazariy-metodologik asoslari ..... 595 <i>Satimova Sevinch Sardorbekovna</i>
	Teaching Literary and Non-Literary Forms of Speech to Young Learners ..... 600 <i>Nargiza Tulyaganova</i>
	Pedagog kadrlarni innovatsion faoliyatga tayyorlashni boshqarish tizimini takomillashtirishning metod va mexanizmlari ..... 604 <i>Aziboyev Shuhrat Olimovich</i>
	Cerebral falajli bolalarda sensor, diqqat va motor funksiyalar integratsiyasining faktorli tahlili ..... 608 <i>Karimberdiyev Azamat Axmadjon o'g'li</i>
	O'smirlik davrida emotsional intellektni namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari ..... 614 <i>Djumabaeva Manzura Bagibekovna, Zoirova Laylo Alisher qizi, Umirboyeva Zaxro Dilmurod qizi</i>
	Zamonaviy ta'lim modellari mohiyati va ularning pedagogik tizimdagi o'rni (4K, 5E, 5I modellari misolida) ..... 617 <i>Raxmatov Uchkun Ergashevich, Qodirova Marjona Azamat qizi</i>
	Ayollarni iqtisodiy faollikka tayyorlashda o'quv dasturlarini loyihalash tamoyillari ..... 624 <i>Diyarova Shaxloxon Rovshan qizi</i>

Interfaol ta'lim metodlari asosida o'qituvchilarning kreativlik qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi: tajriba-sinov natijalari tahlili	628
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Raqamli muhitda maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarining qo'shimcha ta'limini tashkil etish: tadqiqotlar sharhi	633
<i>Amanova Dilorom Faxritdin qizi</i>	
Kognitiv tilshunoslikda skript atamasi va uning voqelanish mexanizmlari	637
<i>Fayzullayev Shohrux</i>	
The Concept of Blended Learning and its Role in the Modern Educational Paradigm	641
<i>Fozilova Maxina Adashevna</i>	
Finlyandiya boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematika fanini o'qitish metodikasi	645
<i>G'aybulloyeva Yulduz Mexriddinovna</i>	
Xalq hunarmandchiligi bo'yicha o'quvchilarning kreativ qobiliyatini rivojlantirish	651
<i>Isoqov Shohruh Turabek o'g'li</i>	
Communicative-Pragmatic Analysis of Binary-Based Paremias in English, Uzbek, and Russian Languages	654
<i>Jumanova Sabrina Vaydullo kizi</i>	
Internet-risk profilaktikasining bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashdagi o'rni	659
<i>Mamatxanova Nargiza Toxirovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limni samarali tashkil etishning psixologik-pedagogik shart-sharoitlari	663
<i>N. Sh. Abdullayeva, F. R.Valiyeva, S. S. Raximova</i>	
Musiqiy-ritmik harakatlarning asosiy komponentlari va ularni rivojlantirishda SI imkoniyatlari	667
<i>O. A. Shodiyeva</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida kredit-modul tizimi asosida ta'limni tashkil etishning pedagogik xususiyatlari ..	672
<i>Y. R. Azzamov</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida integratsion yondashuv asosida bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning pedagogik asoslari	676
<i>Yakubova Zilola Zikirovna</i>	
Aksiologik yondashuv asosida talabalarda mas'uliyatni rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	679
<i>Teshayeva Dilnoza Chori qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni tasviriy faoliyat turlari asosida estetik tarbiyalash masalalari.	684
<i>Yuldasheva Dilshoda To'lqinovna</i>	
Профессиональная рефлексия как фактор развития научного интеллекта будущего педагога в системе педагогического образования	688
<i>Анварова Хуснора, Isoxоnova Aziza</i>	
Толерантность в мультикультурном обществе	692
<i>Бекбосынова З. К.</i>	
Методика работы над ошибками как средство повышения грамотности	696
<i>Исмаилова Мадинабону</i>	
Методы и подходы к развитию профессиональной лексической компетенции студентов военных направлений	701
<i>Хамидова Нигора Тулкуновна</i>	
Raqamli ta'lim muhiti va uning maktabgacha yoshdagi bolalar rivojiga ta'siri	704
<i>Xayriddinova Parvinabonu Baxtiyor qizi</i>	
Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida "botanika" fanini o'qitish samaradorligini oshirishda elektron ta'lim resurslardan foydalanish metodikasini takomillashtirish	707
<i>Nasirova Shahlo Qutbiddinovna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning intellektual va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda media ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning o'ziga xosligi	710
<i>Mahmudjanova Ro'za Mahmudjan qizi</i>	

O'zbekistonda jismoniy tarbiya va ommaviy sport samaradorligining tahliliy jihatlari.....	714
<i>Aslanova Malohat Akramovna</i>	
Differensial yondashuv asosida o'quvchilarning moliyaviy savodxonligini rivojlantirish muhim omil sifatida.....	718
<i>Mirzayev Akramjon O'ktamjonovich, Xokimjonova Feruza Hosiljon qizi</i>	
Jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish faoliyati jarayonida oliy ta'lim muassasalari talabalarining sog'lom turmush tarzini shakllantirish	721
<i>Ne'matova Diyora Dilshod qizi</i>	
Sport gimnastikasining yoshlar jismoniy rivojlanishidagi o'rni va ahamiyati	725
<i>Pirimova Nargiza Adilovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi (3–6 yosh) bolalarda erta ingliz tili o'rganishning psixologik va pedagogik samaradorligi.....	728
<i>Xayrullayeva Muharramxon Davronbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning strategik yo'nalishlari	733
<i>O'tahanova Manzura G'ofurovna</i>	
Development of Intercultural Communication Competence of Future Teachers in Speaking Classes as an Important Lingvodidactic Problem: Evidence From Uzbekistan's Higher Education Context.....	736
<i>Muhammadiyeva Halima Saidahmadovna</i>	
Bo'lajak ona tili o'qituvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda reflektiv topshiriqlarning o'rni .	749
<i>Altibayeva Malika Kuvandikovna</i>	
Jamiyatda huquqiy madaniyatni shakllantirish va rivojlantirishda davlat hokimiyati organlari faoliyatini takomillashtirish muammolari va istiqbollari	752
<i>Ismailov Sarvarbek Anvarbekovich, Maxkamova Munavvarxon Alisher qizi</i>	
Psixolog talabalarda kasbiy refleksiyaning rivojlantirishning tarbiyaviy-psixologik determinantlari: muammolar va yechimlar	757
<i>Shukurova Nargiza Ikramovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishda jismoniy tarbiyaning pedagogik salohiyati	762
<i>Xudoyberdiyev Sh. M.</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishda ta'lim metodlari va vositalari.....	766
<i>Esanbekova Fotima G'ayratjonovna</i>	
Чеховские традиции в прозе XX века (Бунин, Платонов, Шукшин)	770
<i>Багирова Паринисо Бобировна</i>	
Oliy ta'limda mustaqil ishlarni tashkillashtirishda nostandart testlardan foydalanishning samarali metodlari va metodik tavsiyalar.....	775
<i>Nurnazarova Gavharoy Baxtiyor qizi</i>	
Umumta'lim va ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarida oila obrazining kognitiv va emotsional komponentlari qiyosiy tahlili	780
<i>Toshtemirova Nigora Ibrohimovna</i>	
Boshlang'ich sinf "Tarbiya" darsligida Abdulla Avloniyning "Turkiy guliston yoxud axloq" asari g'oyalari integratsiyalashning pedagogik imkoniyatlari	784
<i>Tovoshova Ozoda Akmal qizi</i>	
Noto'liq oila farzandlarida emotsional-irodaviy sohani rivojlantirish orqali ijtimoiy deadaptatsiyani bartaraf etish.....	789
<i>Kaxarova Ozoda Abdimominovna</i>	
Kelajak pedagog shaxsini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining psixologik ta'siri...	793
<i>M. B. Pulatova</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida inson resurslarini boshqarish tushunchasining ilmiy-nazariy tahlili	796
<i>Maraimova Muxtabar Pulatovna</i>	
Kredit-modul modeli asosida kreativ ta'lim muhitini yaratish omillari va imkoniyatlari.....	801
<i>Xalkuziyeva Dilnoza Baxodirovna</i>	

Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy faoliyati samaradorligini oshirishga qaratilgan pedagogik texnologiya modeli	805
<i>G'aniyeva Vazira Yusufvna</i>	
Xorijiy va mahalliy tajribada prognostik madaniyatni shakllantirish yondashuvlari	809
<i>Ziyoda Urinbayeva</i>	
The Role of Tolerance in the Professional Activities of Internal Affairs Bodies	813
<i>Toshpo'latov Anvar Shokir o'g'li</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashda sharq mutaffakirlari merosidan foydalanish	818
<i>Eshquvvatov To'liqinjon Eshquvvatovich, Buronova Durdona Erkin qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda interfaol metodlar orqali integrativ faoliyatlarni tashkil etish	822
<i>Kubayeva Mavluda Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida mantiqiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari	826
<i>Mirzaqobilova Sarvinoz Aliqul qizi</i>	
Zamonaviy jamiyatda ekologik mediamadaniyatni shakllantirish masalalari	832
<i>Marziyayev Janabay Kalibayevich</i>	
Alisher Navoiyning "Mahlub ul-qulub" asari asosida o'quvchilarning axloqiy fazilatlarini shakllantirish	836
<i>Karamatova Dilfuza Sadinovna, Mahmudova Niginabonu Mizrof qizi, Ravshanova Mohinur O'tkir qizi</i>	
Pedagogik amaliyot jarayonida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy karyera loyihalash ko'nikmalarini shakllantirish	840
<i>Djalolova Sevara Xolmurodovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida inklyuziv ta'limni tashkil etishda innovatsion pedagogik texnologiyalar	845
<i>G'ulomova Dildora Shoirvna</i>	
Rus tilini o'qitishda grammatik kompetensiyani kommunikativ metod yordamida shakllantirish: qoidalardan jonli muloqotga o'tish metodikasi	850
<i>Arabova Muhiba Bazarovna</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchisining kasbiy kompetentligini axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida takomillashtirishning pedagogik muammo va ehtiyojlari	854
<i>Axrorova Munajat Mashraf qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy tafakkur ko'nikmalarini shakllantirishning pedagogik xususiyatlari	858
<i>Azizjonova Asilabonu Alisher qizi</i>	
Ta'limda innovatsion yondashuvlarning pedagogik-psixologik asoslari (pedagogik otm misolida).....	862
<i>Begmatova Dildora Saydaliyevna</i>	
Developing the Creativity of Primary School Students Through Art-Pedagogical Methods	866
<i>Dauletmuratova Bayramgul Makhsetbay kizi</i>	
Tabiiy fanlar darslarida kreativ ta'lim muhitini shakllantirishning innovatsion texnologiyalari va ularni takomillashtirish yo'llari	871
<i>Farmanova Parvina Jamshid qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida arifmetik ko'nikmalarni mustahkamlash: zamonaviy ta'limdagi innovatsion yondashuvlar.....	875
<i>Izimbetova Amina</i>	
Matematika va o'yinlar nazariyasi: strategik qarorlarni modellashtirishda rivojlanish bosqichlari va amaliy ahamiyati.....	878
<i>Jumanazarova Shahzada</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish faoliyatini rivojlantirishning ilmiy nazariy asoslari	881
<i>Laylo Berdiqulova Erkin qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari nutqini integrativ yondashuv asosida o'stirish usullari.....	885
<i>Mamatraimova Dilshoda Chorshanbiyevna, Normengliyeva Sevinch Ulug'bek qizi</i>	
STEAM texnologiyasi vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativlikni rivojlantirish tamoyillari	889
<i>Nazirova Guzal Malikovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda maishiy ko'nikmalarni takomillashtirishning ilmiy nazariy asoslari.....	893
<i>Saydaliyeva Gavhar Burxon qizi</i>	

Fizika fanini o'qitishda formativ baholash asosida o'quvchilarning tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirish	896
Sobirov Avazbek Anvarovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ayrim emotsional holatlar (injiqlik va emotsional reaktivlik)ni boshqarish.....	903
Sultonova Nurxon Anvarovna	
Teatr pedagogikasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish modeli va metodlari	907
Tolipova Shohista Qudrat qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida emotsional intellektni rivojlantirishda didaktik o'yinlarning roli	911
Turg'unova Gulzoda Botir qizi	
Farzand tarbiyasida onaning psixologik va axloqiy ta'sirining amaliy jihatlari	916
Tuxtaboyeva Durdonaxon Tulkunovna	
Ontogenezning turli bosqichlarida shaxsning axloqiy rivojlanish xususiyatlari	919
Umaraliyev Muzaffarjon Muhammadjon o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'zlashtirishini metakognitiv monitoring qilish va baholashning nazariy-metodik asoslari	923
Xalikova Zaxro Mirshadmanovna	
Sun'iy intellekt texnologiyalarining psixologiyada qo'llanilishi	927
Yoqubova Gulhayo Erkin qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	931
Bilolov Inomjon O'ktamovich	
Karatening kelib chiqish tarixi	934
Isayev Saidasliddinxon Islom o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ faollikni shakllantirishga doir usul va vositalar	937
Nishonova Kamola Shokirjon qizi, Mamadjonova Hayotxon Abdulolim qizi	
Родительские установки и развитие личности	941
Кодирова Нилуфар Абдусаттор кизи	

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH TUSHUNCHASINING ILMIY- NAZARIY TAHLILI

Maraimova Muxtabar Pulatovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash hamda ularning malakasini oshirish institutining mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inson resurslarini boshqarish tushunchasining ilmiy-nazariy asoslari tahlil qilingan. Tadqiqotning asosiy maqsadi maktabgacha ta'lim tizimida inson resurslarini boshqarishning mohiyati, tarkibiy elementlari hamda o'ziga xos xususiyatlarini aniqlashdan iborat. Maqolada mavzuga oid mahalliy va xorijiy adabiyotlar tizimli ravishda o'rganilib, inson resurslarini boshqarishning turli yondashuvlari qiyosiy tahlil etilgan. Shuningdek, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kadrlarni tanlash, moslashtirish, rag'batlantirish va kasbiy rivojlantirish jarayonlarining o'ziga xos jihatlari yoritilgan. Tadqiqot natijasida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inson resurslarini boshqarish modeli taklif etilgan bo'lib, unda boshqaruvning pedagogik, psixologik hamda tashkiliy-metodik jihatlari uyg'unlashtirilgan. Maqola materiallaridan maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlari, pedagog kadrlar va soha mutaxassislari amaliy faoliyatida foydalanishlari mumkin.

Kalit so'zlar: inson resurslarini boshqarish, maktabgacha ta'lim, kadrlar boshqaruvi, pedagogik xodimlar, kasbiy rivojlantirish, motivatsiya.

Abstract: This article analyzes the scientific and theoretical foundations of human resource management in preschool education institutions. The main objective of the study is to identify the essence, structural elements, and specific features of human resource management within the preschool education system. The paper systematically reviews relevant domestic and foreign literature and provides a comparative analysis of various approaches to human resource management. In addition, the specific aspects of recruitment, adaptation, motivation, and professional development of personnel in preschool education institutions are examined. As a result of the study, a model of human resource management for preschool education institutions is proposed, integrating pedagogical, psychological, and organizational-methodological components. The findings of the article can be used in the practical activities of preschool institution managers, pedagogical staff, and field specialists.

Key words: human resource management, preschool education, personnel management, pedagogical staff, professional development, motivation.

Аннотация: В данной статье проанализированы научно-теоретические основы управления человеческими ресурсами в организациях дошкольного образования. Основной целью исследования является определение сущности, структурных элементов и специфических особенностей управления человеческими ресурсами в системе дошкольного образования. В статье системно изучены отечественные и зарубежные научные источники, а также проведён сравнительный анализ различных подходов к управлению человеческими ресурсами. Кроме того, раскрыты особенности процессов подбора, адаптации, мотивации и профессионального развития кадров в дошкольных образовательных организациях. В результате исследования предложена модель управления человеческими ресурсами, основанная на интеграции педагогических, психологических и организационно-методических аспектов. Материалы статьи могут быть использованы в практической деятельности руководителей дошкольных учреждений, педагогических работников и специалистов данной сферы.

Ключевые слова: управление человеческими ресурсами, дошкольное образование, управление персоналом, педагогические работники, профессиональное развитие, мотивация.

KIRISH

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida direktorlarning inson resurslarini boshqarish faoliyati strategik ahamiyatga ega bo'lib, u pedagog xodimlarning kasbiy va shaxsiy salohiyatini aniqlash, rivojlantirish, rag'batlantirish hamda samarali foydalanish jarayonlarini o'z ichiga oladi. Nazariy nuqtayi nazardan, mazkur faoliyat strategik boshqaruv, inson resurslarini boshqarish va pedagogik tizim nazariyalari bilan uzviy bog'liq bo'lib, direktorning operativ va strategik faoliyati orqali izchil amalga oshiriladi.

Inson resurslarini boshqarish maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik va ma'muriy kadrlarning professional salohiyatini strategik maqsadlar yo'nalishida tizimli ravishda rivojlantirish, rag'batlantirish hamda samarali yo'naltirishga qaratilgan integratsiyalashgan jarayon sifatida talqin etiladi. Mazkur tushunchaning o'ziga xos jihati shundan iboratki, u an'anaviy boshqaruv yondashuvlaridan farqli ravishda tashkilotning uzoq muddatli pedagogik va tashkiliy rivojlanishiga xizmat qiladi hamda bolalarning sifatli ta'lim va tarbiya olishini, ularning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga yo'naltirilgan.

Hozirgi kunda maktabgacha ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar, xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabrdagi PF-152-sonli¹ "Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmoni maktabgacha ta'lim tashkiloti direktoridan tahliliy yondashuv asosida samarali boshqaruvni talab etmoqda. Mazkur hujjatning asosiy maqsadi maktabgacha ta'lim va umumiy o'rta ta'limning uzluksizligi hamda uzviyligini ta'minlash, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, sohada faoliyat yuritayotgan xususiy sektor vakillarini rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash, shuningdek, ta'lim jarayoniga innovatsiyalar, ilg'or pedagogik va raqamli texnologiyalarni keng joriy etishdan iborat.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 18-dekabrda 848-sonli² "Maktabgacha ta'lim tizimini raqamlashtirish va maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori asosida joriy etilayotgan "Bolalar bog'chasi" axborot tizimi direktorlar uchun xodimlar faoliyatini baholash, KPI asosida samaradorlikni o'lchash hamda moliyaviy va pedagogik jarayonlarni monitoring qilish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa inson resurslarini boshqarish jarayonining zamonaviy texnologik yondashuvlar asosida yanada takomillashuviga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, pedagoglar uchun tashkil etilgan malaka oshirish kurslari (kamida 100 soat) hamda rahbarlar uchun menejerlik kurslari (kamida 144 soat) xodimlarning professional kompetensiyalarini rivojlantirish, ularni innovatsion pedagogik va raqamli texnologiyalar bilan ishlashga tayyorlashga xizmat qiladi. Mazkur yondashuv inson resurslarini boshqarish jarayonini natijador va barqaror professional o'sish mexanizmiga aylantiradi.

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tashkilotida direktorning boshqaruv kompetensiyalari inson resurslarini boshqarish jarayonini tizimli va maqsadli tashkil etish, xodimlarning malakasini muntazam oshirish va samaradorlikni nazorat qilish, shuningdek, raqamli platformalar orqali boshqaruv qarorlarini optimallashtirish bilan bevosita bog'liqdir. Bunday yondashuv pedagogik jamoada barqaror hamkorlik muhitini shakllantiradi, innovatsion pedagogik amaliyotni keng joriy etadi hamda maktabgacha ta'lim sifati xalqaro standartlarga yaqinlashtiradi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-maydagi 391-sonli³ "Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish, sog'lom, faol va jamiyatga moslashgan bola shaxsini shakllantirish, shuningdek, alohida ehtiyojli bolalarni qo'llab-quvvatlash, ularni o'qitish, tarbiyalash va integratsiya qilish uchun qulay muhit yaratish ustuvor vazifa sifatida belgilangan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 27-avgustdagi 531-sonli⁴ qaroriga muvofiq, direktor lavozimiga nomzodlar menejerlik kurslarida tayyorlanib, tegishli sertifikatga ega bo'lishlari talab etiladi. Bu esa lavozimga tayinlash jarayonini shaffof va professional kompetensiyalarga asoslangan tizimga aylantiradi. Mazkur yondashuv pedagogik rahbarlarda nafaqat boshqaruv, balki inson resurslarini boshqarish kompetensiyalarini ham tizimli shakllantirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, me'yoriy-huquqiy hujjatlar inson resurslarini boshqarishda shaffoflikni ta'minlash, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish hamda raqamlashtirish jarayonlarini kuchaytirishga yo'naltirilgan bo'lib, mazkur jarayonni nazariy va amaliy jihatdan qo'llab-quvvatlaydi. Shu bois, inson resurslarini boshqarish maktabgacha ta'lim sifati oshirish, bolalarning kompleks rivojlanishini ta'minlash hamda davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlarini amalga oshirishda muhim strategik omil hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-sonli⁵ "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarorida xalqaro talablarga javob beradigan uzluksiz ta'lim tizimini yaratish, kadrlarni shaffof tanlov asosida saralash hamda yuqori malakali, professional va intellektual salohiyatga ega mutaxassislarni tanlab olish mexanizmlarini joriy etish ustuvor vazifa sifatida belgilangan.

Mazkur huquqiy normalar va texnologik yechimlar inson resurslarini boshqarish jarayonining nazariy tamoyillarini amaliy jihatdan qo'llab-quvvatlaydi. Xususan, "Bolalar bog'chasi" axborot tizimi nafaqat xodimlar faoliyatini monitoring qilish imkonini beradi, balki strategik boshqaruvning muhim tamoyillaridan biri bo'lgan ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish jarayonini samarali amalga oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, malaka oshirish kurslari pedagogik ko'nikmalarni rivojlantirish bilan bir qatorda, kadrlarning strategik fikrlash va boshqaruv qobiliyatlarini shakllantirishga ham yo'naltirilgan.

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 30.09.2024 yildagi PF-152-son <https://lex.uz/uz/docs/-7128182>

2 O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 18.12.2024 йилдаги 848-сон <https://lex.uz/uz/docs/7271280>

3 O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 13.05.2019 yildagi 391-son <https://lex.uz/docs/-4333062>

4 O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 27.08.2024 yildagi 531-son <https://lex.uz/docs/-7086100>

5 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 08.05.2019 yildagi PQ-4312-son <https://lex.uz/docs/-4327235>

Maktabgacha ta'lim tashkilotida inson resurslarini boshqarish nafaqat kadrlar soni va ularning mehnat shartlarini tartibga solish, balki tashkilotning strategik maqsadlariga erishish yo'lida pedagogik xodimlarning salohiyatini to'liq va samarali ro'yobga chiqarishga qaratilgan kompleks tizim sifatida namoyan bo'ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Ushbu tadqiqotda inson resurslarini boshqarish tushunchasini o'rganishning metodologik asoslari sifatida tizimli, tahliliy va qiyosiy yondashuvlar qo'llanildi. Tizimli yondashuv inson resurslarini yagona boshqaruv tizimining integratsiyalashgan qismi sifatida ko'rib chiqishga xizmat qilsa, tahliliy yondashuv uning tarkibiy komponentlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqliklarni aniqlashga imkon beradi. Qiyosiy yondashuv esa xalqaro va milliy tajribalarni o'rganish hamda ularni taqqoslash orqali ilmiy xulosalar chiqarishga zamin yaratadi.

Shu bilan birga, H. Umarovning tadqiqotlarida inson resurslarini boshqarish bilan bog'liq muhim yo'nalishlar sifatida kadrlar malakasini uzluksiz oshirish tizimining zarurligi, KPI asosida natijadorlikni baholash va rag'batlantirish mexanizmlarining ahamiyati, strategik hamkorlik hamda adaptiv boshqaruvda xodimlarning faol ishtirokini ta'minlash masalalari alohida ajratib ko'rsatilgan. Shuningdek, muallif boshqaruv jarayonlarini raqamli platformalar orqali avtomatlashtirish va tahlil qilishning dolzarbligini asoslaydi.

N.Sh. Abdullayeva ta'kidlaganidek, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inson resurslarini boshqarish tizimi zamonaviy usullarni joriy etish orqali kadrlarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish, ularning kasbiy kompetensiyalarini oshirish hamda yosh avlodni ijtimoiy va iqtisodiy talablarga mos ravishda tayyorlashni ta'minlaydi.

"Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida klaster tizimini joriy etish natijasida malakali kadrlar, axborot resurslari va muassasalar o'rtasida bevosita hamkorlik yo'lga qo'yilib, ta'lim samaradorligini oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratiladi"⁶. Shuningdek, muallif fikricha, inson resurslarini samarali boshqarish orqali maktabgacha ta'lim tashkiloti o'z faoliyatini optimallashtirish bilan birga, jamiyatning ijtimoiy va iqtisodiy ehtiyojlarini qondirishga ham munosib hissa qo'shadi. Bu esa pedagogik-psixologik jihatdan uyg'un muhitni shakllantirish, xodimlarni rag'batlantirish va ularning kasbiy o'sishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Inson resurslarini boshqarish tushunchasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatida alohida ahamiyat kasb etadi, chunki ta'lim sifati bevosita pedagog va xodimlarning kasbiy salohiyati, motivatsiyasi hamda boshqaruv tizimi samaradorligiga bog'liqdir.

A. Norboyevning fikricha, inson resurslarini boshqarish tashkilotda faoliyat yuritayotgan xodimlarni yollash, boshqarish va rivojlantirishga qaratilgan kompleks tizim bo'lib, inson faoliyatiga ta'sir etuvchi barcha jarayonlar va dasturlar mazkur tizim doirasida amalga oshiriladi. Muallif xodimlarni tashkilotning asosiy aktivlari sifatida baholab, ularni "inson kapitali" sifatida e'tirof etadi hamda inson kapitalining rivojlanishi tashkilot samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydi⁷.

Sh.N. Qosimova maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining mehnat salohiyatini psixofiziologik va professional-malaka komponentlari asosida tahlil qiladi. Tadqiqot muallifi ta'kidlaganidek, psixofiziologik komponent – shaxsiy xususiyatlar, ijodkorlik, tashabbuskorlik va faoliyatga qiziqish – rahbarning zamonaviy sharoitlarda moslashuvchanligi va innovatsion yondashuvini belgilaydi. Shu bilan birga, professional-malaka komponenti doimiy o'rganish va malaka oshirishni talab etadi, bu esa rahbarlarning xalqaro "Horizon Europe" va "Erasmus+" dasturlari talablariga moslashuvini ta'minlaydi. Muallif, shuningdek, direktorlarning ta'lim darajasi, ish tajribasi va professional mobiliteti ularning mehnat salohiyatining muhim tarkibiy qismi ekanligini ta'kidlaydi. Bu esa inson resurslarini boshqarish tizimida strategik qarorlar qabul qilish hamda xodimlarning professional rivojlanishini samarali yo'naltirish imkonini beradi⁸.

A. Usmonovning ta'rifiga ko'ra, inson resurslarini boshqarish tashkilotda xodimlardan samarali foydalanishni ta'minlashga qaratilgan bo'lib, bunda ish beruvchi o'z resurslaridan maksimal darajada samarali foydalanadi, xodimlar esa o'z faoliyatidan moddiy va psixologik qoniqish hosil qiladi⁹. Mazkur yondashuv inson resurslarini boshqarishning muhim vazifalaridan biri sifatida tashkilot samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bizning nuqtayi nazarimizga ko'ra, maktabgacha ta'limda inson resurslarini boshqarish tizimi faqat ma'muriy boshqaruv vositasi sifatida emas, balki pedagogik jarayonlar sifatini oshirish va har bir xodimning professional o'sishini ta'minlovchi strategik platforma sifatida qaralishi lozim. Mazkur yondashuv xodimlarning malaka dara-

6 Abdullaeva, N. Sh. (2021). Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatiga klaster tizimini joriy etishning nazariy-metodologik asoslari. *Образование и инновационные исследования [Education and Innovative Research]*, № 4. ISSN 2181-1717 (E). <https://doi.org/10.53885/edinres.2021.72.73.011>

7 Norboyev, A. Menejment asoslari. O'quv qo'llanma. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.

8 Nuriddinova, Q. S. (2024). Ta'lim tashkiloti rahbarlarining mehnat salohiyati komponentlari. *Central Asian Journal of Education and Innovation*, 3(9), 66–68.

9 Usmonova, A. (2025). Inson resurslarini boshqarishda zamonaviy yondashuvlar va uni tatbiq etish usullari. *Modern Science and Research*, 4(6), 1034–1042.

jasini oshirish bilan birga, bolalarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi hamda natijada tashkilotning umumiy samaradorligini yuksaltiradi.

Ushbu yondashuv nazariy tahlillarga asoslanib, inson resurslarini boshqarish tushunchasiga oid mualliflik ta'rifini aniqlash uchun ilmiy asos yaratadi.

Mualliflik ta'rif. Inson resurslarini boshqarish – bu tashkilotda xodimlarning professional salohiyatini tizimli ravishda aniqlash, rivojlantirish, rag'batlantirish hamda samarali yo'naltirish orqali tashkilotning strategik maqsadlariga erishishni ta'minlovchi integratsiyalashgan boshqaruv jarayonidir. Mazkur ta'rifga ko'ra, inson resurslarini boshqarish nafaqat xodimlarni ma'muriy jihatdan boshqarishni, balki ularning malakasi va motivatsiyasini oshirishni, jamoaviy samaradorlikni ta'minlashni hamda pedagogik jarayon sifatini yuqori darajada saqlashni nazarda tutuvchi strategik mexanizm sifatida talqin etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Shuni alohida ta'kidlash joizki, inson resurslari tashkilotning inson kapitali sifatida uning eng muhim va strategik aktivlaridan biri hisoblanadi. U nafaqat ishchi kuchini, balki tashkilotning intellektual salohiyati va rivojlanish imkoniyatlarini ham ifodalaydi. Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida inson resurslari ko'pincha moliyaviy resurslar va moddiy aktivlarga nisbatan ustuvor ahamiyat kasb etadi, chunki aynan ular tashkilotning raqobatbardoshligi hamda innovatsion rivojlanish darajasini belgilaydi (1-rasm).

1-rasm: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inson resurslarini boshqarish jarayoni muhim strategik va tashkiliy yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

Mualliflik nuqtayi nazariga ko'ra, inson resurslarini boshqarish quyidagi xususiyatlar bilan tavsiflanadi:

- strategik va iqtisodiy-pedagogik asoslangan yondashuv, bunda kadrlar resurslari hamda ularning ta'lim sifatiga qo'shgan hissasi chuqur tahlil qilinib, boshqaruv qarorlari ilmiy asosda qabul qilinadi;
- guruh va jamoa funksiyalarini farqlash, ya'ni guruh rasmiy lavozim va vazifalar asosida shakllansa, jamoa o'zaro hamkorlik va umumiy pedagogik maqsadga yo'naltirilgan barqaror tizim sifatida namoyon bo'ladi;
- strategik kompetensiyalarni rivojlantirish, bunda direktorning xodimlarni tanlash, joylashtirish va motivatsiya qilishga oid ko'nikmalari tizimli ravishda shakllantiriladi;
- gamifikatsiyaga asoslangan baholash, ya'ni xodimlarning professional rivojlanishi va jamoaviy samaradorligi resurslardan oqilona foydalanish hamda rag'batlantirish mexanizmlari orqali baholanadi.

Mazkur jarayonda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inson resurslarini boshqarishning asosiy komponentlari – xodimlar, ularning bilim va ko'nikmalari hamda salohiyati – va ularni boshqarish jarayonlari o'rtasidagi uzviy bog'liqlik namoyon bo'ladi. Ushbu jarayon xodimlarni yollash, tayyorlash va motivatsiyalash, mehnat sharoitlarini optimallashtirish hamda kadrlar salohiyatidan samarali foydalanish orqali tashkilotning strategik maqsadlariga erishish mexanizmini ifodalaydi. Shu jihatdan, inson resurslarini boshqarish pedagogik samaradorlikni oshirish va tashkilotning inson kapitalini rivojlantirishning muhim vositasi sifatida namoyon bo'ladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotida inson resurslarini boshqarish tushunchasi pedagogik jarayon sifatini ta'minlashga yo'naltirilgan strategik va tizimli boshqaruv faoliyati sifatida talqin etiladi. Mazkur tushuncha kadrlarni tanlash, joylashtirish, rivojlantirish, baholash va rag'batlantirish jarayonlarini o'zaro uzviy bog'liq holda tashkil etishni, shuningdek, inson salohiyatini ta'lim sifati va tashkilot rivojlanishining asosiy omili sifatida e'tirof etishni nazarda tutadi. Inson resurslarini boshqarish maktabgacha ta'lim tashkilotida nafaqat ma'muriy vazifa, balki pedagogik samaradorlik, jamoaviy barqarorlik va strategik rivojlanishni ta'minlovchi muhim mexanizm sifatida qaraladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabrdagi PF-152-sonli "Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmoni. <http://lex.uz/uz/docs/-7128182>
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 18-dekabrdagi 848-sonli "Maktabgacha ta'lim tizimini raqamlashtirish va maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. <http://lex.uz/uz/docs/7271280>
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-maydagi 391-sonli "Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. <http://lex.uz/docs/-4333062>
4. Abdullaeva, N. Sh. (2021). Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatiga klaster tizimini joriy etishning nazariy-metodologik asoslari. Образование и инновационные исследования [Education and Innovative Research], № 4, ISSN 2181-1717 (E). <https://doi.org/10.53885/edinres.2021.72.73.011>
5. Norboyev, A. Menejment asoslari. O'quv qo'llanma. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
6. Nuriddinova, Q. S. (2024). Ta'lim tashkiloti rahbarlarining mehnat salohiyati komponentlari. Central Asian Journal of Education and Innovation, 3(9), 66–68.
7. Usmonova, A. (2025). Inson resurslarini boshqarishda zamonaviy yondashuvlar va uni tatbiq etish usullari. Modern Science and Research, 4(6), 1034–1042.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №3(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.